

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla személyesen eljáró felperes neve(felperes címe) felperesnek - az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala (alperesi képviselő címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2010. november 15. napján meghozott 3.P.22.145/2010/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 24.000 (huszonnégyszer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 400.000 forint és ennek 2003. október 1-től a kifizetés napjáig járó kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Előadta, hogy a ... Bíróság a .../16. számú végzést csak 8 évi késedelemmel kézbesítette ki részére, amely miatt az alperes méltányos elégtétel megfizetésére köteles.

Kártérítési követelése jogalapjaként a Pp. 2. § (2)-(3) bekezdéseire hivatkozott.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Vitatta, hogy a ... Bíróság késedelmesen intézkedett volna, ugyanis az 5.000 forint illeték visszafizetéséről rendelkező végzést még meghozatalának napján megküldte a felperesnek; a nem fellebbezhető végzés tértivevény nélküli küldeményben történő kiadása szabályos volt. A felperes 2003. szeptember 4-e és 2010. május 7-e között a végzés kézbesítésének elmaradását nem kifogásolta, és csak ezután terjesztette elő összecszerűségében rendkívül eltúlzott kártérítési igényét. A kereset

elbírálására a Pp. 2. § (3) bekezdése nem alkalmazható, mivel 2003. július 1-jén lépett hatályba, és csak az ezt követően indított perekben vehető figyelembe.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 24.000 forint kereseti illetéket.

Az ítélet jogi indokolásában kifejtette, hogy a felperes követelésének nincs jogalapja, mivel a Pp. 2. § (3) bekezdését a beiktatását megelőzően indult perekben nem lehet alkalmazni. Ettől függetlenül a felperes nem igazolta, hogy a jelentéktelen összegű illeték visszaigénylésével kapcsolatos probléma érzékelhetően érintette alkotmányos alapjogait, vagy megsértette személyhez fűződő, illetve alapvető emberi jogait. Kifejtette azt is, hogy alkalmazhatósága esetén a Pp. 2. § (3) bekezdése nem az egyes bírói intézkedések késedelmességének, hanem a per egészének elhúzódása szankcionálására szolgál, melynek ténye adott esetben nem áll fenn.

Az ítélet ellen a felperes jelentett be fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és keresete teljesítését kérte.

Hangsúlyozta, hogy a Pp. 2. §-a a perben alkalmazható, hiszen 1952 óta hatályban van, és csak annyiban változott, amennyiben további bekezdésekkel egészítették ki. Vélekedése szerint az általa kifogásolt eljárás akkor fejeződött be, amikor 2010-ben kézbesítették számára az illeték visszatérítéséről rendelkező végzést, mivel az a kézbesítéssel vált végrehajthatóvá. Erre pedig a Pp. 2. § (3) bekezdésének hatálybalépése után került sor, ami megalapozza a méltányos elégtételre irányuló igényét figyelemmel a bíróság 8 évi késedelmességére. Vitatta, hogy követelésének - az elsőfokú bíróság minősítése szerinti - jelentéktelensége a kereset elutasításához vezethet. Nincs ugyanis olyan elv, miszerint magas összegű kérelem esetén jár az elégtétel, alacsony összeg esetén pedig nem. Bejelentette, hogy a Római Egyezmény tartalmazza azokat a védett személyiségi jogokat, melyeket a hosszú pertartamú eljárás megsértett.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és helyes jogi következtetést vont le akkor, amikor nem tartotta megalapozottnak a Pp. 2. § (2) és (3) bekezdésére alapított kártérítési igényt. Fenntartotta, hogy 2003. július 1-i hatálybalépésére tekintettel a Pp. 2. § (3) bekezdése ebben a perben nem alkalmazható. Bejelentette, hogy nem igényli perköltségeinek megtérítését.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében felülbírálta.

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság hiányosan állapította meg a tényállást, ezért az ítéltábla azt kiegészíti a következőkkel.

A ... Bíróság előtt a felperes által közgyűlési határozat megtámadása iránt, 2000. december 7-én indított peres eljárás érdemben az alperes 2002. június 21-én meghozott másodfokú - helybenhagyó - ítéletével fejeződött be.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amit a Legfelsőbb Bíróság 2003. április 16-án kelt számú végzésével hivatalból elutasított. Megállapította, hogy a felperes kérelmére az általa lerótt 5.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték visszatérítésének van helye azzal, hogy az erre vonatkozó határozatot az elsőfokú bíróság küldi meg a székhelye szerint illetékes illetékhivatalnak.

A ... Bíróság 2003. szeptember 4-én meghozott és fellebbezéssel nem támadható, ezért ugyanaznap jogerőre emelkedett .../16. végzésével felhívta a ... Illetékhivatalt, hogy térítsen vissza 5.000 forint eljárási illetéket felperesnek. A végzéshez fűzött irodai utasítás szerint azt az illetékhivatalon kívül a peres feleknek, köztük a felperesnek is kézbesíteni kellett. A periratokból megállapíthatóan az irodai utasítást a végzés meghozatalának napján, vagyis 2003. szeptember 4-én teljesítették, noha erre vonatkozó tértivevény az iratok közt nincs.

A felperes 2010. május 5-én benyújtott beadványában bejelentette, hogy nem utalták vissza részére az 5.000 forint összegű illetéket. Egyúttal kérte a ... Bíróságtól, hogy kötelezze visszatérítésre az illetékhivatalt, és az erről szóló végzést neki is küldje meg, hogy a visszautalás érdekében személyesen is eljárhasson.

A ... Bíróság 2010. május 7-i keltezésű .../22. számú végzésével tájékoztatta a felperest, hogy 16. sorszámú végzésével már rendelkezett az illeték visszatérítéséről, melyre tekintettel nincs lehetőség újabb határozat meghozatalára. Ehhez a végzéséhez mellékelve ismét megküldte a felperesnek a 16. számú végzést. A tértivevény tanúsága szerint a felperes ezt 2010. május 13-án vette át.

Az előbbiek szerint megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróság érdemi döntésével az ítélet táblát egyetértett, és nagyobb mértékben annak jogi indokolását is osztotta. Az utóbbit azonban a következők szerint pontosítja.

A felperes kifejezetten a Pp. 2. § (2)-(3) bekezdései alapján lépett fel kártérítési igényrel, mellyel szemben az alperes azzal védekezett, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdése csak a 2003. július 1-jei hatálybalépését követő perekben alkalmazható, vagyis a felperes követelésének nincs jogalapja. Egyben a kereset ténybeli alapjának fennállását is vitatta: kifejtette, hogy a ... Bíróságot a 16. végzéshez kapcsolódóan mulasztás és késedelem sem terheli.

Az elsőfokú bíróság az alperesi védekezést elfogadta kiegészítve azzal, hogy a felperes nem bizonyította személyhez fűződő jogainak a sérelmét sem, valamint az általa megjelölt felelősségi szabály nem az egyes bírói intézkedések késedelmességének, hanem a pertartam egésze ésszerűtlen elhúzódásának a szankcionálására szolgál.

Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdése a perbeli jogvita elbírálása során nem volt figyelembe vehető.

A 2003. július 1-e óta hatályos Pp. 2. § (3) bekezdését ugyanis az 1999. évi CX. törvény 2. § (3) bekezdése iktatta be a Polgári Perrendtartásba azzal, hogy csak a hatályba lépését követően indult eljárásokban lehet alkalmazni. A jogszabály szövegének kiegészítése folytán a már korábban is hatályos Pp. 2. § (1) és (2) bekezdésekben foglalt szabályok jogalapul szolgálnak egy esetleges kárigény érvényesítéséhez, a (3) bekezdés pedig az (1), (2) bekezdésekben foglaltak megszegését szankcionálja.

Ezek együtt a Polgári Perrendtartáson belül önálló anyagi jogi szabályok, melyek a Ptk. általános kártérítési szabályaitól eltérnek, ezért a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelme a Ptk. alapján nem bírálható el. Ezért bár a Pp. 2. § (1), (2) bekezdése valóban régi szabályozás a Polgári Perrendtartásban (ennyiben a felperesi fellebbezés helytálló), de méltányos elégtételt biztosító kártérítés az azokban foglalt szabályok megsértése esetén csak a 2003. július 1-jét követően indult perek esetében kérhető.

Az előzőeken felül helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdése még alkalmazhatósága esetén sem tenné lehetővé a kereset teljesítését. A felperes ugyanis nem a per egészének elhúzódása, hanem egyetlen végzés - általa vélt - késedelmes kézbesítése miatt lépett fel kártérítési igénnyel. Ráadásul az általa kifogásolt határozat meghozatalára a peresített jogvita érdemi elbírálását követően került sor.

Az eljárás e kiemelt mozzanata a per egészének tisztességes lefolytatását és ésszerű időn belüli befejezését nem befolyásolta. Adott esetben még a bíróság késedelmeskedésének (illetve mulasztásának) ténybeli fennállása sem állapítható meg, mivel a rendelkezésre álló periratok szerint a felperes által megjelölt végzést annak meghozatala után haladéktalanul kézbesítették az érdekelték részére.

Az ítéletábra a fellebbezési érvelésre figyelemmel még a következőkre mutat rá.

A felperes tévesen utal fellebbezésében arra, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti jogkövetkezmény alkalmazásához személyiségi jogsérelemnek kell bekövetkeznie; illetve az elsőfokú bíróság is tévesen utal ítéletében arra, hogy a személyhez fűződő jogok sérelme vizsgálándó jelen perben.

A személyhez fűződő jogok abszolút szerkezetű jogok, azokat mindenki köteles tiszteletben tartani (Ptk. 75. § (1) bekezdés). Megsértésük esetén a károsult kártérítésre a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti utaló szabály szerint a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján tarthat igényt. Ezzel szemben a Pp. 2. § (1) bekezdésében rögzített jogok (a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belüli befejezéséhez való jog) eljárási alapjogok, melyeknek megsértése esetére speciális anyagi jogi szabály, a Pp. 2. § (3) bekezdése nyújt szankciót. Az eljárási alapjogi sérelem nem személyiségi jogi sérelem, az előbbi csak a fél és a bíróság közti viszonyrendszerben merülhet fel.

Fentiekre tekintettel jelen esetben - mint a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti kártérítés iránti perben - csak az eljárási alapjogok sérelme lenne vizsgálható akkor is, ha az alapper 2003. július 1-jét követően indult volna.

Mindezekre figyelemmel - az indokolás pontosítása mellett - a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében az eredménytelenül fellebbező felperest terhelik a másodfokú perköltségek, melyre tekintettel meg kell fizetnie a feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az alperes perköltségei megtérítésére nem tartott igényt, ezért e tekintetben az ítéltábla mellőzte a felperes marasztalását.

Budapest, 2011. május 20.

. Szabó Klára s. k.
a tanács elnöke

dr. Csordás Csilla s.k.
s.k.
előadó bíró

dr. Sándor Ottó
bíró

A kiadmány hitelül: